

I 1961 flyttede BHHH fra Levysgade til Bjerrevej, hvor arkitektfirmaet Friis & Moltke, Århus, havde tegnet et smukt og funktionelt hus. (Foto: Lars Juul)

En frontløber bliver 75

Alderen tynger ikke el-selskabet BHHH, der vil sikre sig central rolle i de kommende års energi-udvikling

Tekst: Chr. Rye

En af frontløberne i udviklingen inden for den danske el- og energiforsyning, Bjerre Hatting Herreders Højspændingsselskab, har på søndag 75 års jubilæum.

Alderen tynger ikke jubilaren. Selskabet, der har 26.500 forbrugere og en årsomsætning på 158 mill. kr., har f.eks. en afklaret forventning om og holdning til Det indre Marked og de drastiske ændringer, der givet vil ske inden for energiforsyningen.

Med den ballast har BHHH et stærkt udgangspunkt til at sikre sig en central rolle i de kommende års udvikling på området.

BHHH markerer 75 års dagen ved at udgive et jubilæumsskrift, hvorfra vi har plukket små og store begivenheder i selskabets historie.

Skub i elektrificering

Det var, ifølge jubilæumsskriftet, Den første Verdenskrig, der for alvor satte skub i elektrificeringen i Danmark, og beslutningen om at etablere Bjerre Hatting Herreders Højspændingsselskab blev taget på et møde på Palæcafeen i Horsens den 18. april 1918.

Under krigen måtte befolkningen nøjes med stinkende carbidlampen og søvnige tællelys. Samtidig blev det vanskeligt at skaffe den nødvendige olie og benzin til at drive landbrugets motorer. Disse gener føltes så tyngende, at man på forhånd accepterede, at elektriciteten ville blive kostbar. Dyrt lys var imidlertid bedre end intet lys, lød argumentationen.

Initiativet til Bjerre Hatting Herreders Højspændingsselskab blev taget af herredsfuldægtig Chr. Lorentzen, Bjerre.

Store begynder-vanskeligheder

Optimisterne havde håbet, at anlægget havde været klar til brug i løbet af vinteren 1918, men ved nytårstid 1919 måtte bestyrelsen på fore-

BHHH tog i 1968 - det år, selskabet havde 50 års jubilæum - helikopter i brug til ledningsinspektion. Billedet her er fra en senere lejlighed, hvor BHHH holdt åbent hus. (Foto: Lene Sørensen)

Bjerre Hatting Herreders Højspændingsselskab har medvirket til en lang række alternative energiprojekter, og selskabet er selv ejer af en elbil - en Kewet, som er dansk-produceret. (Foto: Lene Sørensen)

spørgsel erklære, at BHHH ikke kunne garantere strøm til den 1. april.

Som den første af Horsens-landets stationsbyer fik Juelsminde Grundejerforening i april 1919 lov til at anbringe lamper til gadebelysning på selskabets master i Juelsminde, og endelig den 19. juli 1919 sattes der for første gang strøm med 4000 volt gennem ledningen til Juelsminde Teglværk.

1934 blev bemærkelsesværdigt på forbrugersiden. Dette år tilsluttedes det første elektriske komfur i forsyningsområdet. Det var Klejsgaard Husmoderskole, der var med-

på noderne i moderne husholdning.

Krigsårene 1940-45 gik naturligvis ikke sporstøvet hen over BHHH.

Forsyningsproblemer, rationering og sabotage var nogle af de vanskeligheder, der prægede hverdagen i de år.

En følge af besættelsen var, at samtlige førere af BHHH's køretøjer skulle være i besiddelse af en køretilladelse udstedt af de tyske myndigheder.

Med denne tilladelse kunne biler og mandskab køre uhindret overalt i forsyningsområdet. Flere af BHHH's medarbejdere var aktive medlemmer af modstandsbevæ-

gelsen, og de udnyttede denne bevægelsesfrihed.

Bl.a. blev BHHH's biler undertiden benyttet til transport af tungt materiel fra våbennedkastninger.

Kobberkedler smeltet om

De sidste krigsår og tiden frem til 1950 var vanskelig for dansk elforsyning og dermed også for BHHH. Det var især levering af materialer og udstyr, der voldte store kvaler.

Som ledningsmateriale brugtes kobbertråd, men det kunne kun fås mod aflevering af gammelt kobber.

Hvis man havde besluttet sig for at få installeret elektricitet på sin ejendom, måtte der ryddes op på lofterne i det lønlige håb at finde gamle kobberting, der kunne smeltes om. På den måde forsvandt mange dejlige, gamle kobberkedler og lignende i kabelfabrikens smeltekedel.

Fra midten af 1950'erne afløstes stilstanden af et boom, der varede de næste ca. 20 år, og hvor den årlige stigning i den leverede energi lå mellem 10 og 20 pct. Det begyndte med landbrugets krav om at kunne tilslutte malkemaskiner, og senere blev der bygget et meget stort antal énfamiliehuse, der skulle have elektrisk køkken og efterhånden også vaskemaskine, opvaskemaskine og fryser. Samtidig var elvarmen på vej til at blive almindelig udbredt, men denne udvikling blev dog bremsset hårdt ad politisk vej i forbindelse med energikrisen i 1973.

Til Bjerrevej i 1962

I marts 1962 flyttede BHHH fra Levysgade til det nye, smukke og funktionelle byggeri på Bjerrevej tegnet af arkitektfirmaet Friis & Moltke.

I jubilæumsåret besluttede bestyrelsen at opprioritere vejledningen af forbrugerne, og der blev indrettet et demonstrationslokale med udstilling af en lang række elektriske husholdningsredskaber. Året efter blev den første husholdningskonsulent ansat.

Det var også i jubilæumsåret, at BHHH første gang tog helikopter i anvendelse ved eftersyn af luftledningsnettet.

I 1977 blev skolerne i forsyningsområdet tilbudt en elek-

trisk skoledag for elever i syvende klasse. På den elektriske skoledag blev der informeret om anvendelse af elapparater i køkkenet, elsikkerhed i boligen og elforsyningsens opbygning. Den elektriske skoledag skulle være starten på en tæt kontakt mellem BHHH og de unge kommende elforbrugere.

Julen, mange husker

Vintervejret har flere gange skabt vanskeligheder for BHHH. Jul og nytår 1978 huskes således som noget af et mareridt. Strømafbrydelserne satte ind juleaftens dag, mens julemaden var ved at blive forberedt i de fleste hjem. De, der var hårdest ramt, måtte undvære strøm i op til 48 timer.

BHHH har medvirket ved en lang række alternative energi-projekter, bl.a. biogas-projekt for udvikling af energi fra en losseplads i Stouby, solvarmeanlæg på Juelsminde Campingplads og en undersøgelse af mulighederne for at etablere en hav-varmepumpe til forsyning af varme til Juelsminde.

Desuden gik BHHH aktivt ind i at støtte kommunerne i energiplanlægningen, bl.a. i varmeplanlægningen i Juelsminde og Hedensted kommuner, og i 1968 tilbød BHHH som det første el-selskab i Danmark energirådgivning til erhvervslivet og den offentlige sektor.

Desuden har BHHH deltaget i udarbejdelsen af en energiplan for Torsted Vest, og i 1991 blev BHHH varmeleverandør til ca. 50 boliger i Torsted Vest.

I samarbejde med fem andre el-selskaber og ELSAM eksporterer BHHH know how primært til østeuropæiske lande.

I 1992 afsluttede BHHH et forprojekt, som omhandler energieffektive induktionskomfurer. Det er startsignal til et større projekt som - med tilskud fra ELSAM og delta-gelse af Voss og Ålborg Portland, gerne skal resultere i et nyt og mere energieffektivt produkt.

Da selve jubilæumsdagen falder på en søndag har man besluttet at markere den et par dage i forvejen, nemlig på fredag.

Det sker ved en reception på selskabet på Bjerrevej.